

А.С. Лачков, асп. (ХДУХТ, Харків)

ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ОПЕРАЦІЙ У ПРАКТИЦІ СУЧАСНОГО БАНКУ

Сьогодення знаменується бурхливим розвитком усіх сфер людського життя. Новітні інформаційні технології значно спростили процедури оформлення будь-яких операцій, дали доступ до нових форм і методів ведення бізнесу. Не обішли такі зміни і банківський сектор. Сучасний фінансовий ринок пропонує безліч варіантів вибору у кого позичити та куди вкласти кошти, введення електронних систем розрахунків суттєво знизило розрахунково-касове навантаження на працівників банку, це призводить до зниження обсягів традиційних операцій банку і спонукає останній до пошуку нових ідей залучення клієнтів. Жорстка конкуренція банків з іншими фінансово-кредитними інституціями на ринку надання фінансових послуг вимагає від банків повсякчас розширювати поле діяльності.

Дані міністерства фінансів свідчать, що не всі банки здатні утримати свої позиції на ринку банківських послуг, так протягом останніх 10 років спостерігається чітка тенденція до скорочення кількості комерційних банків (табл. 1)

**Таблиця 1 – Кількість комерційних банків України
за 2009-2019 роки**

Роки	Кількість банків в Україні	З них: з іноземним капіталом	З них зі 100% іноземним капіталом
2009	182	51	18
2010	176	55	20
2011	176	53	22
2012	176	53	22
2013	180	49	19
2014	163	51	19
2015	117	41	17
2016	96	38	17
2017	82	38	18
2018	77	37	23
2019*	76	36	24

*За даними на 01.09.2019

Така статистика підтверджує, що працювати у банківському секторі стає все складніше. Це спонукає комерційні банки до пошуку нових послуг, які можуть зацікавити клієнтів. Оскільки основних банківських послуг всього декілька, то розширення кола діяльності можливе лише шляхом надання нетрадиційних для банківських установ послуг, які першочергово були прерогативою небанківських фінансово-кредитних посередників. Пропонуючи данні послуги, банки змушені виходити за межі зручного, і такого знайомого, ринку, і втручаються в необізнану для себе територію. А чи дійсно це потрібно банкові?

Нетрадиційні банківські послуги давно стали невід'ємною складовою діяльності комерційних банків у сучасному світі. Змога банків пропонувати данні послуги, їх асортимент є запорукою успішного розвитку банку, його здатності не тільки утримати, але і зміцнити своє конкурентне становище. Також вагомим аргументом у підтримку нетрадиційних операцій є можливість диференціації прибутків та розмежування фінансових ризиків банку.

Слід також зазначити, що все більше банківських установ мають іноземний капітал (табл. 1), а іноземці окрім капіталу привносять в банківську діяльність і свої нововведення: нові банківські послуги та продукти.

Нетрадиційні банківські операції досить різноманітні і мають різне призначення: одні спрямовані на диференціацію прибутків і фінансових ризиків, це у першу чергу факторингові, лізингові, форфайтенові операції, а також операції з управління майном; інші на підвищення іміджу банку, зміцнення його конкурентної позиції на ринку банківських послуг, мова йде про інтернет-банкінг, створення мобільних фінансових супермаркетів тощо. Які послуги пропонувати клієнтам кожен банк обирає виходячи зі своїх особистих цілей і задач, очевидно одне: не звертаючись до них банку буде вижити досить складно.

Отже, діяльність сучасного комерційного банку вже неможлива без надання нетрадиційних банківських послуг, однак дані послуги мають свої як переваги, так і недоліки та генерують певні фінансові ризики. Дані послуги, безперечно підвищують імідж банківської установи, надають можливість розширити коло клієнтів та отримати додатковий дохід. Для клієнтів же комерційного банку нетрадиційні банківські послуги – це можливість швидкого і якісного вирішення фінансових питань. Підходи до надання нетрадиційних банківських послуг в зарубіжних країнах надають можливості до використання світового досвіду для впровадження даних послуг в Україні.